

Strategi for landdistrikter i Syddjurs Kommune

September 2023

Livet i landdistrikterne i Syddjurs skabes af mange aktører. Foreninger, frivillige ildsjæle, landsbyklynger og distriktsråd, kommunale og ikke-kommunale kulturinstitutioner, kirker, private virksomheder og individer er nogle af de mange, der bidrager til at skabe livet i landdistrikterne.

Landdistrikternes vilkår påvirkes af mange dele af den kommunale virksomhed. Anlæg af veje og stier, skoler og daginstitutioner og tilbud til ældre er blot nogle af de mange initiativer, der understøtter livet i landdistrikterne.

Centralt i kommunens indsats står arbejdet under Kultur-, fritids- og landdistriktsudvalget. Herunder administreres områdefornyelsesprojekter og tilskud til renovering af huse, ligesom kommunen støtter anlægsprojekter som f.eks. de tre mødestedsprojekter i landsbyklyngerne.

Det er også her en stor del af udviklingsindsatsen finder sted. Kommunen har en bosætningspulje, ligesom kommunale medarbejdere indgår i et tæt samarbejde med ildsjælene i civilsamfundet om en række projekter. Vi er åbne for at tænke nyt, vi er nysgerrige på, hvordan vi kan gøre tingene anderledes.

Tilsammen kan de mange aktører skabe og synliggøre en indsats i landdistrikterne, der

- skaber identitet, livsglæde og aktive liv. Der gør Syddjurs til et sted, hvor alle uanset alder, køn og baggrund har adgang til fællesskabet i landdistrikterne, som en understøttelse af sammenhængskraften
- bidrager til, at Syddjurs Kommune er et attraktivt sted at flytte til, fordi der er et fællesskab, der står klar til at tage imod en og fordi der er en attraktiv og tidssvarende boligmasse
- synliggør og skaber oplevelser i Syddjurs enestående natur, som en væsentlig del af det, der gør landdistrikterne attraktive at bo i og flytte til
- understøtter erhvervslivet, blandt andet ved at understøtte og synliggøre nytænkning i virksomheder i landdistrikterne. Vi ønsker også at etablere nye samarbejder med erhvervslivet, for eksempel om at tiltrække arbejdskraft.

Det er derfor Syddjurs Kommunes ambition, at de mange aktører bidrager til, at vi sammen når ni strategiske pejlemærker:

Vi understøtter lokal udmøntning af bæredygtige tiltag og strategier

Som beskrevet i kommuneplanen er en gennemgående kvalitet ved landsbyerne og landområderne fællesskabet, plads til bevægelse og nærheden til naturen. De gode lokale samfund bliver båret af det lokale fællesskab, af rummelighed og af de lokale kræfter og ildsjæle. Målet er i henhold til kommuneplanen at sikre landsbyerne og landområderne som gode bosætningsområder med interessante tilbud.

Det er motiverende og engagerende at kunne gøre en forskel i det lokalsamfund, man bor i. Derfor skal vi understøtte lokale tiltag, der går forrest med at udvikle fællesskaber, sikre dannelse og skabe en bæredygtig udvikling og grøn omstilling med udgangspunkt i FN's Verdensmål. Muligheden for at lave bæredygtige forandringer ligger i høj grad hos de aktive borgere. Kommunen ønsker at understøtte disse borgeres indsatser. All magt til de aktive er et ideal vi har for øje.

Vi udvikler ud fra de stedsbunde potentialer

I overensstemmelse med Syddjurs Kommunes kommuneplan betragter kommunen landsbyerne og de mange landområder som en styrke for Syddjurs Kommune, og det er en prioritet for byrådet at bevare mangfoldigheden i kommunen. De forskellige landsbyer og landområder i kommunen indeholder forskellige kvaliteter og styrker, og byrådet ønsker, at landsbyerne udvikles med udgangspunkt i deres særegne kvaliteter.

Overalt i Syddjurs findes der unikke lokale kvaliteter. Det kan f.eks. være en unik kulturarv i form af bygninger, landskaber eller forhistoriske værdier. Eller det kan være unikke fortællinger (Tolkien, Harald Blåtand, General Rye mv), bygningskvaliteter (Karlby, Rundkirkerne), steder (Pindstrup, Marie Magdalene, Krogsbæk Ødekirkegårde) eller andet. Vi vil støtte og udvikle projekter og initiativer, der arbejder for at vise disse kvaliteter frem og som lader dem indgå i nye tiltag.

Når vi tager udgangspunkt i de stedsbundne potentialer, tænker vi ikke kun mursten, men også de menneskelige ressourcer, der er til stede i de enkelte lokalsamfund.

Vi understøtter landsbyklyngerne og andre lokalsamfund

I Syddjurs kommune er der tre landsbyklynger: Ådalen, Mols i udvikling og Østdjurs. Som beskrevet i kommuneplanen er de tre landsbyklynger forbilledlige samarbejder om bosætning, styrkelse af stedsidentitet og indbyrdes balance. Arealudlæggene i kommuneplanen søger i videst muligt omfang at støtte op om samarbejderne.

Uden for landsbyklyngerne er der også lokalsamfund, der ikke i dag indgår i klyngesamarbejder, men er opland til større bysamfund og tæt på letbane og motortrafikvejen. Det drejer sig om Feldballe, Tåstrup, Pindstrup og Nimtofte. Alle fire samfund har stærke identiteter og deler det fællesskab, at de er beliggende i Grønt Danmarkskort og tæt på naturgenopretningsprojekter, som potentielt kan give ekstra herlighedsværdier i forhold til bosætning og fritidsliv.

I Grønt Danmarkskort er også Skørring repræsenteret med tilsvarende muligheder for øget herlighedsværdi ved en aktiv udnyttelse af mulighederne for naturgenopretning og adgangen til bynære grønne områder.

Det er kommunens ambition at understøtte udvikling i alle lokalsamfund i kommunen, det rigtige initiativ skal støttes, uafhængigt af om det finder sted i en landsbyklynge eller ej.

Vi gentænker lokale mødesteder og forsamlingshuse

Et fysisk sted kan gøre en stor forskel i at skabe og synliggøre aktiviteter i et område, ligesom det fysiske sted kan bidrage til at styrke fortællingen om fællesskabet og

sammenholdet i området. Derfor er udviklingen af mødestederne i landsbyklyngerne væsentlige.

Der er også et stort potentiale i de mange forsamlingshuse. Disse huse bør i fremtiden udvikles til at være fysisk mødested for byens/områdets borgere, hvor man kan samles om mødelokaler, iværksætteri, kontorpladser, kulturskoleundervisning og kulturtilbud f.eks. i biblioteksregi.

De lokale samlingssteder er mere end fire mure, hvad end det drejer sig om Maltfabrikken, Kulturhotellet, mødesteder i landsbyklyngerne, forsamlingshuse eller idrætscentre, de er vigtige rammer for aktivitet, som kommunen vil understøtte.

Vi understøtter fleksibel mobilitet

I overensstemmelse med Djurs Mobilitetsstrategi vil vi understøtte mobilitet. Mobilitet er at gøre det muligt og attraktivt at bevæge sig på en smart og fleksibel måde. Mobilitet er at tænke på tværs af transportformer, byplanlægning og hverdagens gøremål.

På den måde kan vi øge tilgængeligheden til Djurslands byer, tilbud og natur. Det gælder for vore egne borgere, unge som ældre, for virksomheder og for gæster. Det handler om at udvikle en naturlig sammenhæng mellem rejsen, de daglige gøremål i byen og byens sociale aktiviteter. Sammen med borgerne vil vi udvikle nye rekreative muligheder og naturoplevelser af høj kvalitet ved knudepunkter, stationer og stoppesteder. Ikke nødvendigvis gennem nye store projekter, men gennem en løbende indsats. Det kan være vandreruter, mountainbikeruter, cykelruter og adgang til nærliggende naturområder. Formålet er at understøtte byernes identitet og leve-kvaliteter, at vise Djurslands naturværdier og at præsentere Djurslands som et godt sted at være.

Som et led i dette vil vi udnytte forskellige former for samkørsel og delebilsordninger som et ekstra element i det samlede mobilitetstilbud.

Vi styrker den digitale infrastruktur

Som angivet i Erhvervs- og Beskæftigelsespolitikken er det målet, at den digitale infrastruktur skal nå ud til alle og i en tidssvarende kvalitet, for at understøtte arbejdskraftens mobilitet samt virksomheders og iværksætteres udviklingsmuligheder. På sigt skal der være adgang til højhastighedsbredbånd (fiber eller mobilt) overalt i Syddjurs Kommune. Det skal være muligt for alle virksomheder at få adgang til bredbånd og digitale tjenester - uanset hvor i Syddjurs Kommune de er lokaliseret.

Vi understøtter virksomhedernes vækst

Som beskrevet i Syddjurs Kommunes erhvervs- og beskæftigelsespolitik vil vi skabe en positiv spiral mellem øget bosætning, opkvalificering af arbejdskraften, virksomheder i vækst og flere arbejdspladser. På den måde kan vi leve op til, at Syddjurs Kommune er et attraktivt sted at bo, arbejde og drive virksomhed. Dette vil tage udgangspunkt i erhvervsmæssige styrkepositioner omkring landbrugsproduktion, suppleret af nicheproduktioner af lokale fødevarer og specialiteter, turisme, bygge og anlæg og handel.

Vi får det til at lykkes

Landdistrikterne er områder med potentiale for megen handlekraft til gavn for det nære lokalområde. Disse initiativer skal mødes af en kommunal administration, der har villigheden, kompetencerne og modet til at udforske de juridiske muligheder for at planloven, regler og retningslinjerne kan understøtte, at tingene sker – ikke forhindrer dem. Syddjurs Kommune vil være en af de kommuner, der går nye veje for at udvikle og understøtte aktive landområder, til gavn for tilflytning og fastholdelse af borgere, f.eks. gennem planlovens muligheder for at arbejde med udviklingslandsbyer. Dette vil ligeledes understøtte princippet om, at borgerens magt bl.a. ligger i at være aktiv handlende til gavn for lokalområdet.

Vi vil samarbejdet med andre

Vi behøver ikke en strategi – vi tager bare telefonen og ringer til hinanden. Vi bruger tid på at interessere os for, hvad der sker hos andre aktører, både herhjemme og i udlandet, for de kan inspirere os og gøre vores hverdag lettere. Det gør det ligeledes muligt at skabe projekter sammen, der også kan bidrage til øget synlighed. De forskellige dele af den kommunale virksomhed er interesserede i at samarbejde med aktørerne i landdistrikterne og opsøger aktivt samarbejder. Der skal forsat arbejdes med tydelige samarbejdsrelationer og strukturer mellem landsbyklyngerne, distriktsrådene og kommunen. Samarbejdsstrukturerne skal indrettes, så de understøtter samarbejde på tværs. Kommunen vil facilitere, at ildsjæle i landdistrikterne mødes, samarbejder og tænker nyt. Dette kan ske igennem gode eksempler, projekter og initiativer, som skaber frugtbare samarbejder. Vi værdsætter initiativer, uanset om de kommer fra organisationer, foreninger, virksomheder eller individer.